

PRAVNO STARATELJSTVO/ SKRBNIŠTVO

Objašnjenja u vezi sa
punomoćjem/punomoći za odlučivanje u ime štíćenika

Redaktion

AG Broschüren der LAG BtG Rheinland-Pfalz
Landesamt für Soziales, Jugend und Versorgung
– Überörtliche Betreuungsbehörde Rheinland-Pfalz –
Rheinallee 97–101 • 55118 Mainz

Telefon 06131 967-260
www.lsjv.rlp.de

Institut za transkulturno starateljstvo/skrb dao je ideju za
ovu brošuru i preveo je na više jezika.

Freundallee 25 • 30173 Hannover • Telefon 0511 590 920-0 • www.itb-ev.de

DRAGA ČITATELJKO,
DRAGI ČITATELJU / ČITAOČE,

pravo koje reguliše/regulira pravno starateljstvo služi zaštiti, ali i podršci/ potpori odraslih ljudi koji zbog psihičke bolesti ili fizičke/tjelesne, mentalne ili duševne ometenosti ne mogu više u potpunosti ili djelimično/dijelom sami odlučivati o svojim poslovima i koji su zbog toga upućeni na pomoć drugih osoba. Suština pravnog starateljstva je u tome da osobe kojima je potrebna pomoć, dobiju podršku/potporu od svojih pravnih staratelja, koji brinu o njihovim poslovima u obimu/opsegu koji je utvrdio sud. Pri tome na prvom mjestu mora biti volja i dobrobit štićenika.

U pokrajini Rajnska-Falačka (*Rheinland-Pfalz*) živi puno ljudi iz različitih zemalja. Mora postojati bolja ponuda informacija i pomoći i za migrante. Oni često ne znaju za ponudu savjetovanja i pomoći od strane stručnih službi i obrazovnih centara, ili ne znaju dovoljno dobro njemački i ne znaju kome se mogu obratiti.

Ova brošura pruža odgovore na praktična pitanja u vezi sa pravnim starateljstvom, izjavom o pravnom starateljstvu i punomoćem/punomoći za odlučivanje u ime štićenika na njemačkom i drugim jezicima, kako bi migranti imali vodič na svom jeziku. Osim toga, ova brošura napisana je i na „jednostavnom njemačkom jeziku“. Na taj način ljudi sa poteškoćama u učenju, kao i oni koji ne poznaju dobro jezik, mogu bolje da razumiju sadržaje koji često nisu jednostavni.

Zahvaljujem Pokrajinskoj službi za socijalna pitanja, mlade(ž) i brigu/skrb Rajnske-Falačke na izdavanju ove brošure. Ona je važan doprinos tome da se ljudi sa smetnjama i migrantskim porijeklom makar malo bolje upoznaju sa svojim pravima.

Sabine Bätzing-Lichtenthäler

Ministerin für Soziales, Arbeit, Gesundheit und Demografie des Landes Rheinland-Pfalz

(Ministarka/Ministrica za socijalna pitanja, rad, zdravlje i demografiju Pokrajine Rajnska-Falačka)

DRAGA ČITATELJKO,
DRAGI ČITATELJU / ČITAOČE,

strani građani koji žive sa nama doprinose u velikoj meri privrednom uspjehu pokrajine Rajnska-Falačka. Oni nas bogate svojom kulturnom raznolikosti. Udeo/Udio stranih državljana u stanovništvu Rajnske-Falačke iznosi otprilike 10,9 odsto. 50 odsto od njih su državljani EU, jednu četvrtinu čine državljani zemalja Evrope koje nisu u EU.

U koalicionom ugovoru Vlade Rajnske-Falačke je opisano da doseljavanje migranata stvara i ubuduće šanse za razvoj naše zemlje. Stranim državljanima i državljkama bi trebalo omogućiti da učestvuju u društvu. To je glavni zadatak naše zemlje i našeg društva.

Da bi to ostvarili, potrebno je strane državljane upoznati s pravnim starateljstvom/skrbništvom i mogućnošću davanja punomoći za brigu i odlučivanje u ime šticeenika, zato što je pravno starateljstvo/skrbnništvo veoma važno za integraciju i sudjelovanje u društvu.

Ova brošura Pokrajinske službe za socijalna pitanja, mlade(ž) i brigu/skrb o pravnom starateljstvu/skrbništvu namijenjena je migrantima i pomaže u namjeri da pravno starateljstvo/skrbnništvo i punomoć za brigu u ime šticeenika stavi na raspolaganje što većem broju ljudi.

Radujem se što Vam mogu ove informacije staviti na raspolaganje.

Detlef Placzek

*Präsident des Landesamtes für Soziales, Jugend und Versorgung Rheinland-Pfalz
(Predsjednik pokrajinske službe za socijalna pitanja, mlade(ž) i brigu/skrb Rajnske-Falačke)*

SADRŽAJ

I. PRAVNO STARATELJSTVO/SKRBNIŠTVU	7
Tri koraka do pravnog starateljstva	8
Zadaci pravnih staratelja/skrbnika	10
(T)Ko može biti određen za pravnog staratelja/skrbnika?	13
(T)Ko plaća troškove?	14
II. IZJAVA O PRAVNOM STARATELJSTVU/SKRBNIŠTVU	15
III. PUNOMOĆ/JE ZA BRIGU I ODLUČIVANJE U IME ŠTIĆENIKA	16

STARATELJSTVO / SKRBNIŠTVO I MOGUĆNOSTI PREVENCIJE

Svaki čovjek može da doživi nesrećan slučaj, da se teško razboli ili da zapadne u duševnu krizu. Takvo stanje može dovesti do toga da, trajno ili privremeno, ne može više samostalno obavljati važne poslove u svom životu. To se odnosi i na oboljenja uslovljena/uvjetovana starošću.

U tom slučaju potreban je ne(t)ko (t)ko će zastupati interese i prava takve osobe, npr. prema javnim službama, organima, bankama i ljekarima/liječnicima.

U Njemačkoj postoje razne mogućnosti za zastupanje takvih osoba. Osoba može, na primjer, opunomoćiti nekoga putem tzv. punomoćja/punomoći za odlučivanje u ime pacijenta. Davanjem **punomoćja/punomoći** izbjegava se sudsko uređivanje starateljstva/skrbnništva. Ako nije dato punomoćje za brigu i odlučivanje u ime štićenika, želje u vezi za pravnim starateljstvom mogu se definisati u **izjavi o pravnom starateljstvu/skrbništvu**.

O pravnom starateljstvu odlučuje sud za određivanje staratelja pri osnovnom sudu. Ovakav postupak predviđen je u slučaju ako ne postoji punomoć/je za brigu i odlučivanje u ime štićenika.

U ovoj brošuri objasnimo/objasnit ćemo sljedeća tri pojma:

- I. **PRAVNO STARATELJSTVO/SKRBNIŠTVO**
(*Rechtliche Betreuung*)
- II. **IZJAVA O PRAVNOM STARATELJSTVU / SKRBNIŠTVU**
(*Betreuungsverfügung*)
- III. **PUNOMOĆ/JE ZA BRIGU I ODLUČIVANJE U IME ŠTIĆENIKA**
(*Vorsorgevollmacht*)

I. PRAVNO STARATELJSTVO/ SKRBNIŠTVO

Odredbe o pravnom starateljstvu nalaze se u Građanskom zakoniku (BGB).

Ako ne(t)ko oboli psihički ili duševno odn fizički/tjelesno, za njega može da se odredi pravno starateljstvo/skrbništvo. To se događa samo ako ta osoba ne može više sama obavljati svoje poslove. Starateljstvo pretpostavlja, načelno, saglasnost/suglasnost oboljele osobe, ali isto može da se odredi i bez izjave volje ili protiv volje dotične osobe.

Sud za određivanje staratelja utvrđuje određene zadatke staratelja. Ti zadaci dogovaraju se sa oboljelom osobom.

Staratelj/Skrbnik smije da postupa samo u okviru ovih zadataka. To se odnosi, npr. na zdravlje i/ili finansijske poslove štíćenika ili i na postupak u odnosu na javne službe.

Najkasnije nakon sedam godina, sud za određivanje staratelja/skrbnika provjerava da li je starateljstvo i dalje potrebno ili može prestati.

Kod izbora staratelja/skrbnika, prvenstveno se uvažavaju želje štíćenika. Prvi izbor su osobe koje su bliske štíćeniku. Sudija/Sudac provjerava da li su ti ljudi lično/osobno i stručno u stanju da obavljaju ove odgovorne zadatke i da li su podobni za to.

Pravni staratelji su zakonski zastupnici štíćenika i zastupaju ih pred sudom i (iz)vansudski.

Kod pravnog starateljstva ne radi se o oduzimanju prava štíćeniku, nego o pružanju pomoći!

U ljude sa poteškoćama spadaju, prema Konvenciji Ujedinjenih nacija/naroda o osobama sa smetnjama (član 1), «ljudi koji imaju dugotrajne fizičke/ tjelesne, duševne, mentalne ili čulne poteškoće, koje mogu, u interakciji sa raznim barijerama, da spriječe njihovo puno, efikasno/učinkovito i ravnopravno učešće/sudjelovanje u društvu.»

■ Psihičke bolesti

Pod ovim pojmom podrazumijevaju se sva duševna oboljenja koja se ne mogu opravdati fizičkim/tjelesnim uzrokom, ali i duševni poremećaji kao posljedica oboljenja ili spoljnih uticaja/vanjskih utjecaja: to može biti, na primjer, posljedica upale/zapaljenja, promjene ili povrede mozga. I bolesti zavisnosti/ovisnosti mogu se takođe(r) posmatrati kao psihičke bolesti, ako dostignu odgovarajuću težinu.

■ Mentalna ometenost / nesposobnost učenja

U ovu kategoriju spadaju urođeni ili stečeni poremećaji mentalnih sposobnosti. Smanjene mogućnosti za vođenje nezavisnog/neovisnog života, kao posljedica ovih poremećaja, označavaju se i kao poremećene socijalne sposobnosti.

■ Duševna ometenost

Pod duševnom ometenošću podrazumijevaju se zaostali poremećaji koji su se razvili usljed psihičkog oboljenja. U tu vrstu ometenosti spadaju i mentalna ograničenja usljed degeneracije povezane sa starošću (npr. demencija).

■ Fizička/tjelesna ometenost

Ako je fizička/tjelesna sposobnost za obavljanje svojih poslova djelimično prestala ili bitno ometena (npr. u slučaju trajne nepokretnosti), takođe(r) postoji mogućnost određivanja pravnog staratelja/skrbnika. Fizički/tjelesno ometeni ljudi mogu ostvariti pravno starateljstvo/skrbništvo samo na sopstveni zahtjev.

Tri koraka do pravnog starateljstva

1. Saopštenje/priopćenje

Da bi se neko pravno zastupanje moglo provjeriti i urediti, neophodno je najprije uputiti saopštenje/priopćenje sudu za određivanje staratelja ili lokalnom organu starateljstva. To može uraditi osoba koja traži starateljstvo, ali i članovi porodice/obitelji, komšije/susjedi, prijatelji, poznanici, ljekari/liječnici, socijalne ustanove, domovi za stare i nemoćne osobe i bolnice.

2. Postupak

Sud za određivanje staratelja daje ovlaštenje organu starateljstva, koji provjerava da li je potrebno određivanje starateljstva.

Organ starateljstva razgovara sa podnosiocem/podnositeljem zahtjeva i drugim učesnicima/sudionicima i utvrđuje šta/što se mora regulisati/regulirati. Sud za određivanje staratelja dobija izvještaj o obavljenim provjerama. Organ starateljstva daje sudu za određivanje staratelja imena osoba koje su podobne za staratelja. Značajnu ulogu u imenovanju staratelja igraju nalazi i socijalni izvještaji vještaka. Socijalni izvještaj sastavlja organ starateljstva.

Ovaj izvještaj sadrži navode:

- o nužnosti i obimu/opsegu starateljstva
- o osobi koja može biti staratelj/skrbnik
- o vrsti i trajanju potrebe za pomoći,
npr. da li će starateljstvo biti potrebno samo privremeno.

Socijalni izvještaj dostavlja se sudu.

Psihijatrijsko vještačenje i uvjerenja sačinjava vještak medicinske struke ili služba za javno zdravlje. Sud za određivanje staratelja izdaje nalog za sačinjavanje predmetnog vještačenja.

Sudija za određivanje staratelja ob(a)vezan je da prije donošenja konačne odluke lično/osobno sasluša osobu o čijem pravnom zastupanju mora da odluči. To znači da ta osoba ima još jednu mogućnost da se opširno izjasni o tome.

Ako dotična osoba ne govori njemački jezik, pozvati prevodioca/prevoditelja. Podnosilac/podnositelj zahtjeva mora se, načelno, složiti sa starateljstvom/skrbništvom, da bi se ono uredilo. Međutim postoje izuzeci/iznimke kod kojih se o imenovanju staratelja može odlučiti i bez ili protiv izjave njegove volje.

3. Donošenje odluke

Sudija suda za određivanje staratelja/skrbnika odlučuje o pitanju starateljstva na osnovu/temelju vještačenja o socijalnom stanju i saslušanja. Odluka o uređenju starateljstva donosi se u formi pisanog rješenja, koje dobivaju svi učesnici/sudionici u postupku. Osim toga, ovo rješenje dostavlja se i organu starateljstva. U rješenju se utvrđuje (t)ko je staratelj i za koje poslove je ova osoba ovlaštena. Iste osobe i službe imaju pravo da ulože žalbu na ovo rješenje.

Zadaci pravnih staratelja/skrbnika

Briga/skrb o zdravlju

Briga/skrb o zdravlju obuhvata regulisanje/reguliranje svih poslova u vezi sa zdravljem jednog čovjeka. Ako je štićenik još uvijek sposoban da samostalno donosi odluke o svom zdravlju, onda on sam odlučuje o tim pitanjima. Ako je situacija drugačija, onda odluke donosi pravni staratelj/skrbnik.

U ta pitanja spada, pored ostalog:

- uvođenje i saglasnost
 - sa terapijskim mjerama
 - sa preventivnim pregledima
 - sa operacijama
- pristanak na ljekarske/liječničke preglede, operacije i mjere liječenja
- osiguranje/obezbjeđenje medicinskog liječenja
- ob(a)veza informisanja od strane ljekara/liječnika (bez obaveze čuvanja profesionalne tajne prema staratelju/skrbniku).

Staratelj/Skrbnik je u stalnom kontaktu sa ljekarima/liječnicima, bolnicama, službama za tuđu pomoć i njegu i drugim zdravstvenim ustanovama i dogovara se s njima o svim poslovima vezanim za zdravlje.

Briga/skrb o imovini

Ova briga/skrb podrazumijeva regulisanje i zaštitu svih finansijskih interesa štićenika.

U te poslove spada npr.:

- upravljanje bankovnim računima štićenika
- provjera prihoda i rashoda
- utvrđivanje, realizovanje i traženje primanja ili socijalnih davanja
- traženje popusta i povlastica.

Zastupanje pred nadležnim organima

U okviru svojih zadataka, staratelj/skrbnik podnosi i zahtjeve kod nadležnih organa. Osim toga, u zadatke spada i prepiska i telefonski razgovori sa nadležnim organima. U zadatke staratelja/skrbnika mogu se ubrojati i pravni poslovi stranih državljana.

Poslovi u vezi sa poštom

Ovi zadaci obuhvataju prijem i otvaranje prispjele pošte, kao i zadržavanje odlazne pošte. Ovaj deo/dio zadataka potreban je samo ako štićenik ne može više sam obrađivati prispjelu poštu.

Pravo na određivanje boravišta

Prema zakonu o prijavi/odjavi boravišta/prebivališta u saveznim pokrajinama, staratelj je ob(a)vezan da vrši prijavu, odjavu ili promjenu prebivališta kod službe za prijavu/odjavu stanovništva.

Staratelj može u ime štićenika da zaključuje i raskida ugovore o zakupu stana. Pod stavkom „određivanje boravišta“, u listu poslova staratelja spada i iniciranje smještaja, kojim se štićenik lišava slobode.

Odluke o smještaju treba, ako je to moguće, donositi zajedno sa štićenikom.

Smještaj

Pod određenim uslovima/uvjetima (npr. ako postoji opasnost da štićenik nanese znatnu štetu svom zdravlju ili čak da izvrši samoubisvo/samoubojstvo), štićenik može biti smješten u zatvorenu ustanovu ili zatvoreno odjeljenje/odjel bolnice ili doma za stara i nemoćna lica.

O nužnosti zbrinjavanja smještaja u zatvorenu ustanovu odlučuje sud za određivanje staratelja, nakon što staratelj prethodno podnese tzv. zahtjev za smještaj.

Mjere koje liče na prisilni smještaj

Ovo su sve mjere kojima se uskraćuje sloboda, kojima se jednom ili više štíćenika uskraćuje sloboda putem mehaničkih uređaja, lijekova ili na neki drugi način u dužem vremenskom periodu ili redovno (npr. putem rešetki na krevetu, vezivanjem kaišem za krevet ili stolicu, vezivanjem ruku i nogu, zaključavanjem sobe, lijekovima koji podstiču položaj mirovanja).

I u ovim slučajevima obavezno je sudsko odobrenje, ako štíćenik ne može dati pristanak.

Poslovi u vezi sa stanom

U okviru ovih poslova, staratelj/skrbnik se brine, npr. o zaključivanju i održavanju ugovora o zakupu stana. Osim toga, ovi poslovi mogu obuhvatiti i preseljenje u odgovarajući dom, raskid ugovora o zakupu stana i prestanak postojanja domaćinstva.

Štíćenik može dobiti podršku/potporu u svim pitanjima vezanim za stanovanje.

Na primjer:

- pitanja plaćanja stana (troškovi kirije i prateći troškovi)
- kontakti sa stanodavcima ili upravom zgrade
- kontakti sa preduzećima/poduzećima za snabdijevanje energijom.

Staratelj/skrbnik smije otkazati stan samo uz prethodno odobrenje suda.

(T)Ko može biti određen za pravnog staratelja/skrbnika?

1. Staratelji-volonteri

Staratelji-volonteri ne obavljaju poslove staratelja u vidu profesije. To znači da za svoje usluge nisu plaćeni, nego dobivaju samo godišnju naknadu troškova.

Za obavljanje poslova staratelja/skrbnika postoje važni preduslovi/preduvjeti. U njih spadaju, pored ostalog, poznavanje njemačkog jezika i njemačkog pravnog i socijalnog sistema/sustava.

Kod izbora staratelja-volontera u obzir dolaze, prvenstveno, osobe koje su lično/osobno bliske štićeniku i koje su u stanju da odgovore ob(a)vezi staratelja. Prednost imaju članovi porodice/obitelji ili lica/osobe iz socijalnog okruženja štićenika. Podobnost za staratelja uvrđuje organ starateljstva i sud za određivanje staratelja.

Organ starateljstva i udruženja/udruge za staranje/skrb daju neophodnu podršku/potporu i pratnju starateljima-volonterima.

Udruženje/udruge za staranje/skrb nadležno je i za obuku, usavršavanje i davanje kvalifikacije starateljima-volonterima.

2. Profesionalno pravno starateljstvo

Profesionalni staratelj je osoba koja u okviru plaćene privredne djelatnosti u Njemačkoj obavlja poslove pravnog staratelja.

Udruženje/udruge za staranje/skrb zapošljavaju profesionalne staratelje, koji se nalaze u radnom odnosu kod udruženja/udruge. Ovi staratelji nazivaju se u tom slučaju staratelji u okviru udruženja/udruge.

Profesionalni staratelji i staratelji u okviru udruženja/udruge moraju imati odgovarajuću kvalifikaciju i biti u stanju da se pravno brinu/skrbe o štićenicima u potrebnom obimu/opsegu. Ne postoji zvaničan program za školovanje ovog profila niti posebne studije.

(T)Ko plaća troškove?

Načelno, troškove starateljstva plaća štíćenik/ca.

To su sudski troškovi, naknade za profesionalne staratelje ili naknade za angažovanje staratelja-volontera.

Ako štíćenici nemaju nikakav prihod ili imaju neznatne prihode, neophodne troškove plaća sudska uprava iz državne blagajne. Imovina čija vrijednosti prelazi 5.000 eura, mora se iskoristiti za pokrivanje troškova starateljstva. Ako se prekorači vrijednost imovine od 5.000 eura, onda štíćenik sam plaća troškove profesionalnog staratelja ili naknadu za staratelja-volontera.

Ovu provjeru obavlja sud za određivanje staratelja. Sud za određivanje staratelja fakturiše, pod određenim okolnostima, godišnje takse/pristojbe i izdatke. Ove stavke nazivaju se još i troškovi postupka i sudski troškovi.

Za sudske troškove postupka važi pravilo da ih ne plaća osoba čija vrijednost imovine ne prelazi iznos od 25.000 eura. Onaj (t)ko ima imovinu čija je vrijednost veća od navedene, mora sam da plaća eventualne takse/pristojbe ili ljebarska/liječnička vještačenja.

II. IZJAVA O PRAVNOM STARATELJSTVU/ SKRBNIŠTVU

Izjava o pravnom starateljstvu spada u preventivne mjere.

Izjavom o pravnom starateljstvu može se unaprijed odrediti (t)ko treba biti postavljen za staratelja i prema kojim željama staratelj treba da postupa.

Izjavom može i da se izuzme neka osoba od postavljenja za staratelja.

Izjava o pravnom starateljstvu omogućava da se štićenik u postupku određivanja pravnog starateljstva izjasni o željama u pogledu postupka starateljstva, obimu/opsegu zadataka staratelja, obraćanju trećim licima, instrukcijama o liječenju i smještaju u dom/ustanovu.

Izjava je, dakle, važna u slučajevima kada sud za određivanje staratelja određuje starateljstvo i kada štićenik nije više u stanju da se izjasni o svojim željama. Izjavom o pravnom starateljstvu određuje se osoba koja će obavljati starateljstvo. U izjavi se može navesti više osoba za različite zadatke ili se mogu navesti osobe koje ne smiju nikako biti postavljene za pravnog staratelja.

Ako sud za određivanje staratelja ne zna za postojanje izjave o pravnom starateljstvu, onda će sud to u svojoj odluci načelno uzeti u obzir.

Sud za određivanje staratelja je ob(a)vezan da provjeri osobu predloženu za staratelja i utvrdi njenu podobnost za obavljanje dužnosti staratelja.

Ako ne postoji izjava o pravnom starateljstvu, sud za određivanje staratelja bira, po potrebi, odgovarajuću osobu.

III. PUNOMOĆ/JE ZA BRIGU I ODLUČIVANJE U IME ŠTIĆENIKA

U pitanju je privatnopravni sporazum između osobe koja daje punomoć/je (vlastodavac) i osobe njenog povjerenja, koja prima punomoć/je (opunomoćenik/ca).

U punomoćju/punomoći za odlučivanje u ime pacijenta utvrđuje se koja osoba/koje osobe mogu donijeti odluku u ime vlastodavca. Punomoć/je ima preventivni karakter i koristi se samo ako vlastodavac ne može ili ne želi više sam da obavlja svoje pravne poslove.

Vlastodavac mora u trenutku davanja punomoćja/punomoći biti punoljetan i poslovno sposoban.

Svaki čovjek može samostalno da sastavi punomoć/je za odlučivanje u ime štićenika. Moguće je u tu svrhu koristiti i obrasce ili prijedloge formulacija.

Udruženja/udruge za starateljstvo i lokalni organi starateljstva mogu dati opširne savjete o punomoćju/punomoći za odlučivanje u ime štićenika.

Moguće je, ali ne i obavezno, sastavljanje punomoćja/punomoći u prisustvu notara/bilježnika.

Davanjem punomoćja/punomoći za odlučivanje u ime štićenika može se izbjeći uređivanje starateljstva putem suda za određivanje staratelja/skrbnika.

Pravni staratelj može uz ovo punomoćje/ovu punomoć postupati u ime vlastodavca odmah i bez mnogo birokratije.

Banke/štedionice često priznaju samo punomoćja/punomoći na svojim obrascima ili notarski obrađena punomoćja/punomoći.

Nije propisana nikakva posebna forma punomoćja/punomoći. Ako se daje u pisanom obliku – što je ob(a)vezna preporuka -, mora biti lično/osobno potpisana.

Notarska ovjera i notarska obrada punomoćja/punomoći načelno nije potrebna, ali se preporučuje ako se daje punomoć/je za npr. prodaju kuće ili zemlje.

Ovjerom punomoćja/punomoći za odlučivanje u ime pacijenta, organ starateljstva ili notar potvrđuje da se vlastodavac zaista svojeručno/vlastoručno potpisao.

Notarska obrada punomoćja/punomoći zakonski je neophodna za određene poslove, kao na primjer:

- za kupoprodaju zemljišta ili nekretnina
- za transakcije komercijalnog i korporativnog prava
npr. za prodaju preduzeća/poduzeća, promjenu pravnog oblika
- za odricanje od nasljedstva
- za zaključivanje potrošačkih kredita.

Organi starateljstva ovlašteni su za ovjeru punomoćja/punomoći za odlučivanje u ime pacijenta. Ova odredba regulisana je Zakonom o organima starateljstva na području cijele Njemačke. Međutim, organi starateljstva **nisu ovlašteni** za službenu obradu punomoćja/punomoći.

A series of horizontal lines for writing, starting with a line directly below the pencil icon and continuing down the page.

PRAVNO
STARATELJSTVO/
SKRBNIŠTVO

RheinlandPfalz

LANDESAMT FÜR SOZIALES,
JUGEND UND VERSORGUNG

Rheinallee 97–101
55118 Mainz

Telefon 06131 967-260
www.lsjv.rlp.de

SERBOKROATISCH

Uručio: